

โรคหลอดเลือดแดงส่วนปลายตีบ ปล่อยไว้นาน อันตรายถึงชีวิต

ศูนย์ : ศูนย์หัวใจ

บทความโดยแพทย์ : พญ. พัชร ภาวศุทธิกุล

หลายคนอาจเข้าใจว่าอาการปวดขา ปวดน่อง เป็นตะคริวบ่อยๆ ขณะเดินหรือออกกำลังกายเป็นเรื่องปกติที่อาจมาจากสาเหตุของกล้ามเนื้ออักเสบ หรือโรคกระดูกและข้อ แต่จริงๆ แล้วอาการเหล่านี้สัมพันธ์กับการอุดตันหรือมีลิ้มเลือดในหลอดเลือดแดงส่วนปลายกีดขวางการไหลเวียนของเลือดไปที่ขา ทำให้เกิดภาวะหลอดเลือดแดงส่วนปลายตีบเกิดขึ้น หากปล่อยไว้ไม่รักษาอาจเสี่ยงโดนตัดขาได้ ทั้งนี้ในผู้ที่มีภาวะโรคหลอดเลือดแดงส่วนปลายตีบนั้น แม้ว่าจะไม่มีประวัติอาการสัมพันธ์กับโรคหลอดเลือดหัวใจตีบหรือโรคหลอดเลือดสมองตีบมาก่อน แต่ก็มีโอกาสเสียชีวิตได้อย่างใกล้เคียงกัน

โรคหลอดเลือดแดงส่วนปลายตีบ

หลอดเลือดแดงส่วนปลาย หมายถึง หลอดเลือดแดงที่เลี้ยงส่วนต่างๆ ของร่างกาย ยกเว้นหัวใจและสมอง เช่น หลอดเลือดแดงที่แขน ขา มือ เท้า ไต ในช่องท้อง ซึ่งหลอดเลือดแดงเหล่านี้มีหน้าที่เลี้ยงทั้งกล้ามเนื้อ กระดูก และระบบประสาท

โรคหลอดเลือดแดงส่วนปลายตีบ (Peripheral Arterial Disease) เกิดจากภาวะหลอดเลือดแดงแข็ง และทำให้หลอดเลือดที่ขาตีบหรือตัน มีเลือดไปเลี้ยงไม่เพียงพอให้เกิดอาการขาดเลือดไปที่ขา โดยสาเหตุสามารถเกิดได้จากผนังหลอดเลือดแดงมีแผ่นไขมันและ/หรือหินปูนพอกตัวหนาขึ้น จนทำให้รูตรงกลางตีบแคบลง

หรือมีภาวะลิ้นเลือดหลุดจากหัวใจหรือหลอดเลือดแดงใหญ่ในช่องอกหรือช่องท้องมาอุดตันที่หลอดเลือดแดงส่วนปลายที่ขา ซึ่งมักเกิดกับหลอดเลือดแดงของขาทั้ง 2 ข้าง แต่สามารถเกิดกับขาข้างเดียวก็ได้

ปัจจัยเสี่ยงโรคหลอดเลือดแดงส่วนปลายตีบ

ผู้ที่มีปัจจัยเสี่ยงเกิดโรคหลอดเลือดแดงส่วนปลายตีบ ได้แก่

- ผู้ที่มีภาวะ หรือโรคไขมันในเลือดสูง
- การสูบบุหรี่
- ผู้ที่มีความเสี่ยงจากโรคต่างๆ เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง ไขมันในเลือดสูง โรคอ้วน เป็นต้น
- ผู้ที่มีสารโฮโมซิสเทอีน (Homocysteine) ในเลือดสูง
- มีคนในครอบครัวเป็นโรคหลอดเลือดแดงส่วนปลายตีบ
- อายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป

อาการโรคหลอดเลือดแดงส่วนปลายตีบ

อาการจากการตีบของหลอดเลือดแดงขาหรือขาขาดเลือด ซึ่งอาจไม่รุนแรงหรืออาจไม่สามารถสังเกตเห็นได้เลย สามารถแบ่งออกเป็น 2 แบบ ได้แก่

- **อาการแบบเฉียบพลัน** เกิดขึ้นภายใน 2 สัปดาห์ ผู้ป่วยมักมีอาการปวดขาขึ้นมาทันทีทันใด ปวดตลอดเวลาแม้ในขณะพัก อาจมีอาการเหน็บชาและอาจตรวจพบผิวหนังซีด เย็น กล้ามเนื้ออ่อนแรงและคลำชีพจรที่ข้อเท้าไม่ได้
- **อาการแบบเรื้อรัง** เกิดขึ้นนานกว่า 2 สัปดาห์ ผู้ป่วยอาจมีอาการปวดขาเวลาเดิน บางรายมีอาการปวดเท้ามาก ขณะพักโดยเฉพาะเวลากลางคืน อาจตรวจพบเท้ามีสีคล้ำลง ผิวหนังรอบแผลมีสีดำ ตรวจคลำชีพจรที่ข้อเท้าไม่ได้ ผิวหนังเย็น ซีด และนิ้วเท้าเน่าตายแผล เรื้อรังที่ไม่หาย

การวินิจฉัยโรคหลอดเลือดแดงส่วนปลายตีบ

แพทย์วินิจฉัยโรคหลอดเลือดแดงส่วนปลายตีบได้จาก ประวัติอาการ ประวัติทางการแพทย์ต่างๆ พร้อมทั้งการตรวจร่างกาย ตรวจเลือด และอาจมีการตรวจพิเศษเพิ่มเติม ได้แก่ การตรวจสมรรถภาพการไหลเวียนของหลอดเลือดแดงส่วนปลาย หรือการตรวจวัดความแข็งแรงตัวของหลอดเลือดที่แขนเปรียบเทียบกับที่ข้อเท้า โดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า ABI (Ankle Brachial Index : ABI) เป็นการตรวจหาการตีบตันของหลอดเลือดแดงส่วนปลายที่ขา เพื่อประเมินว่าเป็นโรคหลอดเลือดแดงส่วนปลายหรือไม่ การตรวจไม่ทำให้เกิดความเจ็บปวด และทราบผลได้ในเวลาอันรวดเร็ว ไม่จำเป็นต้องงดน้ำและอาหารก่อนเข้ารับการตรวจ

การรักษาโรคหลอดเลือดแดงส่วนปลายตีบ

วิธีการรักษาโรคขึ้นอยู่กับตำแหน่งและความรุนแรงของการตีบตันของหลอดเลือด การรักษาทำได้ตั้งแต่การรับประทานยา เช่น ยาลดคอเลสเตอรอล ยาความดันโลหิตสูง ยาควบคุมน้ำตาลในเลือด ยาควบคุมการอุดตันของเลือด ยาบรรเทาอาการ พร้อมกับการออกกำลังกาย เพื่อช่วยกระตุ้นให้หลอดเลือดแดงขาเกิดหลอดเลือดแดงใหม่ชดเชยหลอดเลือดแดงที่ตีบไป

กรณีที่รุนแรงมากขึ้น จะทำหัตถการทางการแพทย์เพื่อขยายหลอดเลือดโดยไม่ต้องผ่าตัด ด้วยวิธีการขยายหลอดเลือดแดงที่ตีบ ด้วยบอลลูนหรือใส่อุปกรณ์ถ่างขยายที่ทำจากขดลวด (Stent) เพื่อเปิดหลอดเลือดและเพิ่มการไหลเวียนของเลือด กรณีที่มีความจำเป็นหรือโรครุนแรงมาก อาจจำเป็นต้องรักษาด้วยการผ่าตัดบายพาสเพื่อเชื่อมต่อหลอดเลือด โดยใช้หลอดเลือดจากส่วนอื่นๆ ของร่างกายเพื่อส่งเสริมการไหลเวียนของเลือดที่ดีขึ้น

โรคหลอดเลือดแดงส่วนปลายตีบ สามารถป้องกันได้ด้วยการหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงต่างๆ โดยเฉพาะการสูบบุหรี่ และการรับประทานอาหารที่มีไขมันสูง หากมีอาการปวดเท้า ปวดน่อง โดยเฉพาะเวลาเดินหรือออกกำลังกายให้รีบไปพบแพทย์ทันที

พญ.พัชรี ภาวศุทธิกุล
แพทย์อายุรศาสตร์โรคหัวใจ
ศูนย์หัวใจ

ปรึกษาทุกปัญหาสุขภาพแบบออนไลน์
ไม่เสียค่าใช้จ่าย

